

צמיאה נבטשי

מועדי כניסת השבת

מוצאי חג	הדלקת נרות
ירושלים: 5.46	ירושלים: 4.34
תל-אביב: 5.48	תל-אביב: 4.49
חיפה: 5.46	חיפה: 4.40
ביתר עילית: 5.46	ביתר עילית: 4.49
רבינו תם: 6.26	
הנץ החמה: 5.40	
סוף זמן ק"ש למג"א: 7.54	
סוף זמן ק"ש למ"א: 8.30	
סוף זמן תפילה למג"א: 9.05	
סוף זמן תפילה למ"א: 9.29	

גליון 17

פרשת בראשית תשע"ג - דברות קודש מאת הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

"והייתם כאלוקים" (ג', ה')

חטא עץ הדעת זה "והייתם כאלוקים", אדם חושב שהוא כבר אלוקים, העולם בידו, הוא שולט על העולם. מדוע אדם חולה? מדוע אין לו ילדים? פרנסה? הוא לא מוצא את השידוך שלו? הכול בגלל הגאווה. כל הרהור גאווה הוא מאבד את השפע הרוחני והגשמי שלו, כל הרהור גאווה הוא דוחק את רגלי השכינה, כמו שכתוב "אין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת", ע"י הרהור גאווה השכינה מתנתקת מהאדם יותר מכול עבירה אחרת. לפעמים אדם נכשל בעבירה אז הוא שבור... הוא עושה תשובה. אבל אדם שנמצא בגאווה אין לו שום לב נשבר כי הגאווה זה ההפך של לב נשבר, ולכן הוא לא עושה תשובה. כשאדם בגאווה הוא לא יכול לסבול אף אדם בעולם, הוא חושב "מי יוכל להגיע אליי?", "מי שווה לי?", אדם הולך עם המחשבה שהוא הכי חכם, הכי נבון, והכי פיקח, אם אדם מרגיש שהוא עשה איזה דבר, "הנה התפללתי בכוונה, צעקתי בתפילה, קמתי וותיקין, וחושב לעצמו אני יותר טוב מזה שיישן עכשיו במיטה", אז הכול הולך לאיבוד. זה ששוכב עכשיו במיטה אולי הוא אדם חלש? אולי עכשיו הוא מתפלל עם הטלית ומוריד נחלי דמעות?, מה אתה יודע? הוא אומנם קם ב-8, ואמר קריאת שמע, אבל אחרי זה הוא בוכה שעה שלימה, מה אדם יודע? ברגע שיש לך הרהור גאווה מזה שקמת וותיקין או התנהגת בפרישות יש לך איזה הנהגה מסוימת, ולכן אתה כבר יותר טוב מהשני, באותו הרגע הכול הולך לסיטרא אחרא. אבל אם כן אדם מזהה את הגאווה שלו ועושה תשובה על כל הרהור גאווה, אזי מתקן את הכול ומעלה הכול לקדושה. אדם צריך לדעת יסוד אחד שהגאווה והתאוות לא שייכות ליהודי, זה לא המהות של היהודי, זה רק לבוש חיצוני. כי ברגע שאדם הראשון חטא, אומר הזוהר הק' שהוא קיבל לבוש שנקרא "צרעת עור הנחש" (מישחא דחויא). ה' נתן לו עונש לקבל את הגוף של הנחש, שזה מה שנקרא "כותנות עור" ב-ע' ולא "כותנות אור" ב-א' כמו שהיה בתחילה. וכן כל אדם ברגע שנולד מקבל את הלבוש החיצוני, "צרעת עור הנחש" שזה הגאווה והתאוות, וצריך להלחם עם זה ולדעת "זה לא אני", "זה לא מה שאני רוצה" "זה לא הרצון האמיתי שלי", אדם חושב שהתאוות זה הרצון האמיתי שלו, המהות שלו, זה לא נכון זה רק נדמה לו, נדבק בו איזה רצון גשמי, איזה חשק זר, זה לא הטבע של האדם, זה בא מחטא עץ הדעת, כשאדם הראשון אכל מעץ הדעת היה שם איזה רעל מסוים, והוא אכל את הרעל הזה והרעיל את כל האנושות. אבל צריכים לצאת מהרעל הזה אסור להתמכר לרעל הזה אסור לתת לרעל הזה למשוך אותנו, אדם צריך לפשוט את גוף הנחש שלו, את המישחא דחויא שלו, כי הגוף שלו, זה בעצם הגוף של הס"מ ה' ברא לו כותנות עור, לבושים של הס"מ (הגאווה התאוות). ובאמת הצדיקים האמיתיים זכו לבטל את גוף הנחש הזה, בעבודתם הקדושה. אומר רבינו (תורה י') שהעצה היעוצה לבטל את הגאווה היא התקרבות לצדיקים. כי ברגע שאדם מתקרב לצדיק האמת, מיד הוא רואה איפה הוא נמצא בתיקון המידות, ומתחיל לשנוא את הרע שלו, לשנוא את התאוות, הוא לא ירצה את זה יותר, לכול הפחות הוא לא יעשה מהתאוות "דרך חיים". הוא יתבייש בעצמו יבכה על זה ויעשה תשובה. ולא כמו האנשים שעושים מהתאוות "דרך חיים" במקום להתבייש בזה להיפך מתפארים בזה, מחשיבים את זה, ואם אנשים היו מאמינים בצדיקים ומתקרבים אליהם ושומעים בקולם, אזי היו זוכים לצאת מכול הרע שלהם, ומכל התאוות ומזדככים לגמרי.

להצלחת הרב והרבנית שליט"א

להצלחת משפחת קוטר הי"ו

להצלחת התורים בעילום שם הי"ו

לרפואת מיכאל בן אסתר הי"ו

לרפואת נחמן בן שמואל הי"ו

לרפואת פנינה בת דונה תחיל

לרפואת יוסי בן יהודית הי"ו

לרפואת פייגא בת שולמית והרץ הנולד הי"ו

לעילוי נשמת בתיה בת זיסיה ע"ה

ישׁוב הדעת

מבט קצת יותר גבוה, או פתאום נהיה לו כזה טוב, ברגע שהוא יוצא הוא מגיע לאיזה אטמוספירה אחרת ששם אין בכלל את כל הדברים האלו שיש למטה, כי כל הדברים שפה זה עבה, גס, מגושם, מחוספס, מאובק, מזויף, כל הדברים האלה שייכים למציאות שלנו. ובעצם, כשמרימים את הראש ומוציאים את הראש מעל פני המים, אז פתאום מתגלה שיש עולם אחר לגמרי. עצם זה שמרימים את הראש מעל פני המים זה דבר עצום ונורא, זה האמונה שאנחנו מאמינים בכוחות שלנו, בכוחות שהקב"ה נטע בנו, בחלק אלוך ממעל, שהוא ממעל, שהוא בעצם מעלה אותנו. מה זה ממעל? הוא ירד למטה כדי שיחד אתו נעוף ונסוק למקומות אחרים לגמרי.

למטה אין פתרונות, פה למטה זה הכל מקולקל ומבולבל. הפתרונות צריכים למצוא ע"י התעלות למקום גבוה יותר.

סוגי הפרחים, זה הכל נמצא אצלנו בתוך הנשמה. צריך רק לגלות את זה. האדם הוא מכלול כל תמצית הבריאה. נור הבריאה זה אתה בעצמך, זה כל אחד מאתנו. זה כזה יופי, שלא יתואר. אדם צריך לצאת קצת מעצמו, כדי לראות את העצים, את הפרחים, את הציפורים, כדי להיזכר שבעצם הוא בעצמו הפיסגה של כל הדברים הללו, הוא השיא של הכל. ואם הוא לא רואה את זה בתוך עצמו, צריך למצוא את הזמן והמקום לצאת אל הטבע, לעשות התבודדות בשה, לראות את השמים והכוכבים, לקבל מוחין גדולות. ואם אי אפשר בחיק הטבע, אפשר לשבת קצת בשקט, על הכסא, למצוא קצת זמן לעצמך. ולהתבונן. הקב"ה השקיע את האלוקות שלו בנו. צריך לגלות אותה.

אדם יוצא מההסתכלות הפרטית שלו, הוא פתאום מקבל

אנשים פשוטים, שלא למדו הרבה, שאין להם הילה מיוחדת מסביבם, בשקט בשקט יכולים להגיע לדברים עצומים ונפלאים, שרבו קורא להם בשם אחד - ישׁוב הדעת. שזה המצב שהאדם מתחיל לצאת קצת מהבלבולים שלו, מהיסורים שלו, מהמזוקקות שלו, ואז עם הישוב הדעת הזה הוא מגיע לשמחה.

אי אפשר להגיע לשמחה בלי ישׁוב הדעת. לצאת קצת מעצמנו, לא לחשוב עכשיו על עצמנו, קצת לצאת, קצת להסתכל מסביב. יש שמש, יש ירח, יש כוכבים, שמים נפלאים, ימים, נהרות, יש כל כך הרבה דברים נפלאים, דברים מתוקים. דברים נפלאים שהקב"ה ברא. פרחים, עצים, אילנות, לכל זה יש חלק בתוך הנפש שלנו. כי אדם הוא כלליות כל הבריאה. אם יש כזה יפה, אז הים הזה נמצא אצלנו בתוך הלב. אם יש עצים נפלאים, אילנות, פרחים, כל

פרבראות התורה

"בראשית ברא אלהים את..." (א' א')

על הכתוב "בראשית ברא אלהים את..." כתב "בעל הטורים" (רבנו יעקב בן אשר): "בראשית ברא אלהים..." - סופי התיבות אמת, למד שגברא העולם באמת, כמו שנאמר (תהילים קט', קס'): "ראש דברך אמת". והנה, אמרים חכמי ישראל: בפסוק זה רמזה עוד פעם המלה "אמת" - בסופי התיבות "ברא אלהים את". וצריכים אנו להבין, מדוע נרמזה בפסוק זה פעמיים המלה "אמת" - פעם אחת שלא לפי הסדר, בכתוב: "בראשית ברא אלהים (תאמ), ופעם שניה לפי הסדר "ברא אלהים את" (אמת)?

אומר על-כך הר"ק משינאווע זיע"א, בספרו "דברי יחזקאל": הנה, "בראשית ברא אלהים, סופי תיבות "אמת", אך האותיות "אמת" לא נרמזו לפי הסדר, ואילו "ברא אלהים את" - סופי התיבות לפי הסדר. וזאת, כדי לרמז, שצריך האדם לעבוד על מידת האמת. והנה, למרות שבתחילה מידה זו אינה בשלמות אצלו (דהינו לא לפי הסדר), בעזרת ה' יתברך יגיע ויבוא למידת האמת לפי הסדר דהינו, שהיה מידת האמת אצלו בשלימות. ודבר זה, אומר הר"ק משינאווע זיע"א, דומה לבנין. אמנם, צריך לבנות לפי הסדר - בתחילה היסודות, אחר-כך הכתלים ואחר-כך הגג וכו'. אולם, כאשר מכינים את צרכי הבנין, הקב"ל לא תמיד קונה לפי הסדר, אלא כפי שמצאה ידו, ורק כאשר הוא בונה את הבנין, הוא בונה אותו לפי הסדר. ועל-כך רמז ח"ל בגמרא (פסחים נ'): "אמר רב יחודה, אמר רב: 'לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות, אף-על-פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה'. ומעתה יש לומר, שצירוף "אמת" שלא ביושר (לא לפי הסדר) רומז על התורה והמצות שהאדם עושה שלא לשמן, ואילו הצירוף "אמת" ביושר רומז שהאדם הגיע לשלימות, ועוסק בתורה ובמצות לשמן (לשם שמים). (בני ציון)

ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים" (ג' ה) בחינת אנא אמלך

ואר"ל (בר פ"י ט"ז) שאמר להם כל אומן שונא בני אומנותו. כי מן העץ אכל וברא את העולם וכו', היינו שהוכיח בהם קנאה ותאוה למלוך ולהתנאות, כ"ש שם והייתם כאלקים, יוצרי עולמות, כאומר: למה לכם להיות נכנעים ובטלים תחתיו הלא אם תאכלו מעץ הדעת תהיו בעצמכם אלקים ומלך כמותו, שכל זה הוא בחי' אנא אמלך, שרוצה להמשיך בחי' מלכות לעצמו ח"ו (ליקוטי סי' אב), ועי"ו נעשה הכל שלא כסדר, וע"כ באמת נגזר עליהם מיתה לדורות. כי פגמו בחי' כסדר, שהוא בחי' חכמה, שמשם כל החיות, בחי' החכמה תחיה, בחי' מ"ה חיינו וכו', והם פגמו בזה והפרידו עצמן מבחי' כסדר מבחי' חכמה מבחי' מ"ה שהוא עיקר החיות, וע"כ נמשך עליהם מיתה היפך החיים, וע"כ נרמו שנעשה הכל שלא כסדר, שהם בחי' כל הדינים והגזירות שנגזרו על העולם ע"י חטאם, כ"ש "בעצבך תאכלנה וקוץ ודרדר תצמיח לך וכו'" ופרשי: כשתורענה חטים היא מצמחת לך קוץ ודרדר, שכל זה הוא בחי' שלא כסדר, שגרמו ע"י חטאם, שהיה בחי' גדלות, בחי' אנא אמלך. (ליקוטי הלכות - נ"י שחרית ג, ה)

קריאת קודש

"ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי..." (ב' ב')

פעם באו לרבי אליהו חיים מיזל (אחד הרבנים הנוודים בעיר לודזש בפולין, בסוף המאה הקודמת), ואמרו לו, שאדם מישראל החל לפתוח את בית מסחרו בשבת באחד מפריי העיר. הרב הישיש החזיר קמעה, אך לא השיב דבר באותו מעמד. אולם, בשבת שלאחר מכן, בשעות הבקר המוקדמות, שלח הודיע לבית מדרשו, שלא ימיתנו לו לתפילת הבקר. הרב יצא מביתו, כשהוא עטוף בטליתו, ופסע לעבר החנות של אותו פורץ-גדר, שהחל מחלל את השבת בפרהסיא (לעיני-כל, בגלוי). כשהגיע למקום, שאל כסא מאחד השכנים, והתישב ליד פתח החנות כשהוא מעיין בספר שהביא עמו.

כעבור שעה קלה הגיע בעל החנות למקום, וכשראה את רב העיר יושב בפתח בית מסחרו, נרתע מלפתוח את דלתות החנות, כי אמר בלבו: "ודאי יש בקרבך מקום ברית מילה, והרב הזמן לשמש בה סנדק. יעשה, אפוא, הרב את מצותו וישוב לביתו, ואחר-כך אפתח את החנות". אולם, משגברה שעה, ועוד שעה, והרב נשאר יושב על כסאו, ולא מש (זו) ממקומו, החל בעל החנות להבין בשל מה ראה הרב מיזל לבוא מביתו, ולשבת במקום זה. וכיון שהרב היה חביב ומקובל על כל יהודי העיר, ואפילו המופקרים שבמופקרים רחשו לו כבוד רב - לא יוכל היה אותו חנוני לעמוד בצערו של הרב הישיש, והישוב זה שעות אחדות ברוחו של עיר, בלי לטעום דבר. נתקרב החנוני בהיסוס-מה אל הרב, ואמר: "ילך נא רבנו לביתו, ויסעד את לבו, ואני מבטיחו, בכל היקר והקדוש לי, שמכאן והלאה, תראה חנוני סגורה בשבת על מנעול ובריח!" רבי אליהו חיים לא השיב דבר לאותו חנוני, ורק הטיל בו מבט של תודה, והחל פוסע לאיטו לעבר ביתו. ואמנם, קים אותו החנוני את הבטחתו לרב, ומאותה שבת והלאה, נשארה חנותו נעולה מדי שבת בשבתו, כפי שנהגו כל שאר יהודי לודזש בימיו ההם, ומעשורו של הרב מיזל היה לשיחת הבריות בעיר ימים רבים.

שבת שלום!

"בראשית ברא אלהים את השמים..." (א' א')

הגאון והמקובל רבי נתן שפירא מקראקא, בעל ח"מנגלה עמוקות" ישב כדרכו בקודש במסיבת תלמידים ומקורבים, והיה מסיח עמהם בדברי תורה. לפתע פנה אחד המסובים לרבי נתן, ואמר לו: חכמינו ז"ל הורו לנו כלל גדול: "ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא" (אין דבר שאינו מרומז בתורה). (כלל זה מוסק ממאמרו של רבי יוחנן בבעניית, דף ט' ע"א). ואם כך, ילמדנו רבנו, היכן מרומז בתורה המדרש הבא, המובא על-ידי רש"י: לא נברא העולם, אלא בזכות התורה, שנקראת "ראשית". ולא נברא העולם, אלא בזכות צדיקי ישראל, שנקראו "ראשית". הרכיב עצמו רבי נתן לעבר השואל, והשיב לו מינייה וביה: שתי דרשות אלו שדרשו ח"ל על המלה "בראשית" מרומזות בדרך של נטריקון (ראשי תיבות) בתחילתה ובסימה של התורה. במלה "בראשית", הפותחת את התורה, מרומזים ראשי התיבות: בזכות ששים ריבוא ישראל אוהבי תורה. ובמילה "ישראל", המסיימת את התורה, מרומזים ראשי התיבות: יש ששים ריבוא אותיות לתורה. ואכן, כשם שספר התורה, שחסרה בו אות אחת הוא פסול וכן אילו חסרו ישראל אחד מששים ריבוא נפש, שנצבו במעמד הר סיני לא היו ראויים חלילה, לקבלת התורה, והעולם כולו היה חוזר לתוהו ובהו.

היה שותף בהפצת דברי רבנו ר' אליעזר ברלנד שליט"א בתרומה סמלית של 1 ש"ח ביום, שמך יועבר לברכה אצל הרב שליט"א לזרע בר-קיימא, לרפואה, לפרנסה, לעילוי נשמה וכו' טל: 052-7639126 - 052-7602440